

Herdenking Paus Johannes Paulus II

In deze Kamer werd in 1978 in een tijdspanne van drie maanden het heengaan van twee kerkelijke wereldleiders herdacht. Nu herdenken wij hun opvolger Paus Johannes Paulus II, die op 2 april j.l. op de leeftijd van 84 jaar is overleden. Geboren in Polen was hij de eerste niet-Italiaanse paus na 455 jaar. Als staatshoofd en kerkvorst van Vaticaanstad heeft hij 26 jaar lang mede geschiedenis geschreven in een wereld waarin de machts- en krachtverhoudingen ingrijpend veranderden.

Het heengaan van deze paus, na een langdurig ziekteproces waarin zijn krachten zichtbaar afnamen, beroert miljoenen mensen over de gehele wereld. Staatshoofden en regeringsleiders roemen zijn inzet voor vrijheid, vrede en verzoening. Hij laat op velen een onuitwisbare indruk achter, mede door de wijze waarop hij zijn ambt invulde: met naast de kerkelijke ook nadrukkelijk de geopolitieke dimensie.

Het eerste bezoek van de paus aan zijn geboorteland Polen in 1979 werd beschouwd en ervaren als politieke steun aan de Poolse vakbond Solidariteit. Zijn gezaghebbend optreden was van betekenisvolle invloed op de latere ontwikkelingen in Polen zelf en in het verlengde daarvan op de val van de Berlijnse muur in 1989. Zijn naam zal verbonden blijven met ontwikkelingen die leidden tot de val van het communisme en aan het einde van de koude oorlog.

Naast zijn onvermoeibare inzet voor vrijheid en vrede in de wereld heeft hij als kerkvorst tevens getracht bruggen te slaan naar andere godsdiensten. Hij bracht tijdens zijn reis door Syrië in 2001 als eerste paus een officieel bezoek aan een moskee. In de relatie met Israël heeft hij diplomatieke betrekkingen tussen dat land en de Heilige Stoel tot stand gebracht. In ons land was hij de eerste paus die een synagoge bezocht en die zich uitsprak over wat de Joden gedurende de holocaust is aangedaan.

Paus Johannes Paulus II wist door zijn talloze reizen en door zijn directe en authentieke wijze van communiceren miljoenen mensen te bereiken. Niet alleen in landen waar men naar zijn bezoek uitkeek maar ook daar waar het politieke systeem op gespannen

voet stond men zijn opvattingen over vrede, vrijheid en verzoening. Voor velen waren zijn bezoeken dan ook een teken van hoop.

Hij vestigde niet alleen hoop maar riep ook tegenspraak op, zeker in ons land, met name ten aanzien van de beschermwaardigheid van menselijk leven, de sexuele moraal en de rol van de vrouw in de kerk.

Op anderen rust de taak het leven en werken van deze wereldleider in hun historische context te beoordelen. Vandaag herdenken wij hem, die zijn gaven van hoofd en hart onvermoeibaar en tot het laatst toe zodanig heeft ingezet, dat hij voor miljoenen een bron van inspiratie zal blijven.

Moge hij rusten in vrede.

Ik geef thans het woord aan de Minister-President.